

ՄՐՏԱԳԻՆ ԿՈՉ, ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԱՌԱՋ ԵՒ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Posted on February 28, 2015 by Keghart

Category: [Opinions](#)

Սեւակ Յակոբեան, Պէյրուզ, 1 Մարտ 2015

Քանի մը օր առաջ աշխարհը ապշահար եղաւ ի տես համացանցին մէջ յայտնուած տեսագրութիւններու, ուր իսլամական ծայրայեղականներ ջարդուփշուր կ'ընէին Մուսուլի թանգարանի պատմական արժէքաւոր արձանները:

Քանդուածները՝ ըլլան անոնք ցուցանմուշ, թէ իսկական, մարդկային քաղաքակրթութեան առաջին իսկ օրերէն մնացած՝ մեզի հասած իրեր էին, մինչ բարբարոսութեան վայրն ալ մեզի ծանօթ մարդկային քաղաքակրթութեան ծննդավայրը համարուող աշխարհագրական շրջանը:

Սեւակ Յակոբեան, Պէյրուզ, 1 Մարտ 2015

Քանի մը օր առաջ աշխարհը ապշահար եղաւ ի տես համացանցին մէջ յայտնուած տեսագրութիւններու, ուր իսլամական ծայրայեղականներ ջարդուփշուր կ'ընէին Մուսուլի թանգարանի պատմական արժէքաւոր արձանները:

Քանդուածները՝ ըլլան անոնք ցուցանմուշ, թէ իսկական, մարդկային քաղաքակրթութեան առաջին իսկ օրերէն մնացած՝ մեզի հասած իրեր էին, մինչ բարբարոսութեան վայրն ալ մեզի ծանօթ մարդկային քաղաքակրթութեան ծննդավայրը համարուող աշխարհագրական շրջանը:

Հինգ վայրկեան տեւողութիւն ունեցող տեսաերիզը, որ ըստ նշուածին արտադրութիւնն է Տաշի Նինուէի շրջանի տեղեկատուական գրասենեակին, կը սկսի Քուրանի համարով մը, որ կռապաշտութիւնը կը դատապարտէ: Խաւարամիտ ծայրայեղականները մարդկային անցեալի քաղաքակրթութիւնը յատկանշող արձաններու թանգարանի մը մէջ պահպանումը կռապաշտութեան հետ շփոթած՝ մուրճերով եւ քանդիչ գործիքներով ջարդուփշուր կ'ընէին անգին արձաններ ու առարկաներ, որոնց կարգին Ասորեստանը խորհրդանշող Քրիստոսէ առաջ 7-րդ դարէն ի վեր պահպանուած՝ մարդկային դարաւոր պատմութեան ականատես՝ «Թեւաւոր Եզր»:

Այս խաւարամիտները կը հտեւէին Թալիպանի իրենց գաղափարակիցներուն օրինակին, որոնք իրենց կարգին ատենին Աֆղանիստանի մէջ քանդեցին Պուտայի անզուգական մեծադիր արձանները:

Ի տես այս անհաւատալի բայց իրաւ, դարեր առաջ Հուլաղու Խանի Մոնկոլներուն Պաղտատի գրադարանի իրկիզումը յիշեցնող տխուր երեւոյթին, (որ ճակատագրի մէկ հեզնանքով պատմութեան մէջ պատահած է գրեթէ միեւնոյն օրերուն՝ 29 Յունուարէն 10 Փետրուար 1258-ին), տեսաերիզը տեսնողին սիրտը կը ճմլուի ճիշդ այնպէս՝ ինչպէս կը զգանք ի տես մարդկային Էակի մը վնասուելուն: Մուսուլի ամբողջ պատմութիւնն է, որ քանի մը վայրկեանի մէջ փոշիի կը վերածուի ձեռամբ անմարդկային Էակներու՝ այնպէս ինչպէս եւ ինքզինքնին «հաւատացեալ» կոչող

Տաէշականներ, որոնք մինչ Ասորեստանի մշակութային արժէքները կ'ոչնչացնեն, միեւնոյն ժամանակ ջարդի ու գաղթի կ'ենթարկեն հազարաւոր բնիկ ասորիներ եւ շրջանի բնակիչ այլ փոքրամասնութիւններ:

Կորուստը միայն Մուսուլինը չէ անշուշտ, այլ՝ համայն աշխարհին ու մարդկութեան, մինչ դէպքը կը յիշեցնէ մեզի 100 ամեակ մը առաջ մարդկութեան դէմ գործուած այլ ոճիր մը՝ հայոց ֆիզիքական, նիւթական եւ մշակութային արժէքներու ոչնչացումը, այն ալ միեւնոյն աշխարհագրական շրջանին մէջ:

ԵՌԲԵՍԹՕ-ի մշակութային արժէք համարուող Ասորական եւ Աքքադական Կայսրութիւններու արձաններու քանդումին ի տես, ԵՌԲԵՍԹՕ-ի գլխաւոր տնօրէն Իրիւսա Պոքոլա դատապարտեց Իսլամական Պետութիւն (ՏԱԵՇ) ահաբեկչական խմբաւորման գործողութիւնները թանգարանին մէջ՝ «ցնցուած եմ տեսագրութիւնը դիտելէն ետք» ըսելով, մինչ ԵՌԲԵՍԹՕ-ն հովանաւորող միջազգային ամենամեծ կազմակերպութիւնը ՄԱԿ-ն ու անոր Ապահովութեան Խորհուրդը, տակաւին զարմանալիօրէն անճար եւ ձեռնածալ կը մնան, երբ համացանցին մէջ յայտնուած տեսագրութենէն կ'երեւի, թէ եղածը միտումնաւոր գրոհ է Իրաքի հազարամեայ պատմութեան ու մշակոյթի նկատմամբ, իսկ այսպէս կոչուած Իսլամական Պետութեան բարբարոսական գործողութիւնները կը խախտեն ՄԱԿ-ի հռչակագիրները, որ գերագոյն ոճիրի համագոր կը նկատեն մշակութային արժէքներու նկատմամբ բռնութիւնները ինչպէս նաեւ մարդկային արժանապատուութեան պղծումը:

Ի՞նչ կը սպասէ ՄԱԿ-ի Ապահովական Խորհուրդը համաշխարհային զինակոչով մը դէմ դնելով ջախջախելու համայն մարդկութեան ու մարդկային քաղաքակրթութեան սպառնացող այս երեւոյթը:

Վերոյիշեալը մեզ մտածել կու տայ, թէ ո՞րքանով ապահով է Լիբանանն ու լիբանանահայութիւնը Պէյրութէն ընդամենը շուրջ միայն 100 քմ. հեռաւորութեան վրայ գտնուող Տաէշի զինեալներէն: Լիբանանեան անձնագոհ բանակը մինչեւ ե՞րբ կրնայ դիմադրել երկրին արեւելեան սահմաններու սեմին գտնուող վտանգին, եւ ի տես ՄԱԿ-ի կամ Տաէշի դէմ դաշնակցած երկիրներու անկարողութեան ո՞վ պիտի կրնայ կենալ Լիբանանեան Բանակի կողքին՝ դիմադրելու դեռեւս անխուսափելիին: Հետեւաբար, ո՞վ պիտի երաշխաւորէ Լիբանանի ապահովական ապագան:

Ի տես այս բոլորին, ի՞նչ կ'ընէ լիբանանահայութեան ղեկավարութիւնը: Ի՞նչ տեսակի կանխագուշակական միջոցներու դիմած է ան՝ փրկելու Լիբանանի տարածքին մեր ունեցած մշակութային արժէքները: Բնաւ մտածուա՞ծ է եռացող այս շրջանէն հեռացնելով դէպի աւելի ապահով վայրեր՝ դէպի Հայրենիք փոխադրել մշակութային արժէք ներկայացնող շարժական կարգ մը իրեր, ինչպէս ըրաւ օրինակ Թուրքիոյ ղեկավարութիւնը, երբ շաբաթ մը առաջ նմանօրինակ մտահոգութեամբ մը իրենց նախահօր՝ Օսմանի մեծ հօր Սուլէյման Շահի այսպէս կոչուած «աճիւնները» Սուրիայէն փոխադրեց Թուրքիա...:

Ատենը չէ՞ առեւտրական արժէք ներկայացնող եւ գաղութիս հաստատութիւններուն նիւթական ապահովող մեր կարգ մը ազգային կառոյցները ծախելով տնտեսական միեւնոյն ներդրումը ընել համեմատաբար ապահով՝ Հայաստանեան մեր Հայրենիքին մէջ այդ կալուածներուն տէր միեւնոյն ազգային հաստատութիւններուն անունով: Սուրիոյ մեր ազգային կառոյցներուն տնտեսական

արժեքը կու՞նք այսօր բաւարար դաս մը չէ՞ դժբախտ օրինակէ մը սորվելու:

Փորձանքը գալէն ետք այլեւս ինչի՞ կրնան ծառայել ապահովագրական ընկերութիւններուն տալիք գումարները կամ մեր մատենադարաններուն ու թանգարաններուն փայտէ դռները պաշտպանող ելեկտրոնային քոտերով փլասթիքէ կղպանքները Տաշներու մուրճին ու կրակին դիմաց՝ Այնճարէն մինչեւ Անթիլիաս, Չմմառէն մինչեւ Հայկազեան...:

Մեր կոչը անհեթեթ խուճապ մը ստեղծել չէ, այլ հեռատես կանխագգուշութեան սրտագին կոչ մըն է՝ Աստուծոյ առաջ եւ պատմութեան համար...:

